

Фиқҳ дарслари (102-дарс). Суннат ғусллар

14:07 / 10.09.2020 5078

Жума, икки ийд намози, эҳром ва Арафа учун (ғусл) суннатдир.

Поклик дини бўлган Ислом мусулмонларни фақат вожиб ғусллар билан кифояланиб қолмасдан, ғусл вожиб бўлмаган вақтларда ҳам бу ишни қилиб туришга тарғиб қилган.

1. Жума намози учун.

Бу ҳақда кўплаб ҳадислар келган. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам жума намози учун ғусл қилганлар, бошқаларни ҳам ғусл қилишга буюрганлар.

مجلس و هيلع لى لصي بن لى ن ع، ن ع لى لى ص ر س ا ب ع ر د خ ل د ي ع س ي ب ا ن ع
ن ا خ ي ش ل ا ه ا و ر . «م ل ت ح م ل ك ل ع ب ج ا و ع م ج ل ا م و ي ل س ع ل ا» : ل ا ق

ملسو و هيلع هللا ىل صيبي نللا اى ارنه نأ ؛ هيبأ نع ، تبأ ن ب ديز ن ب ةجراخ ن ع
ي ذم رتل او ي ن طق رادل او ر . ل سن تغ او هل ال مال د ر ج ت

Хорижа ибн Зайд ибн Собит отасидан ривоят қилади:

«У киши Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг эҳром боғлаш учун
ечиниб ғул қилганларини кўрган».

Термизий ва Дора Қутний ривоят қилишган.

ر ك ب ي ب ا ن ب د م ح م ب س ي م ع ت ن ب ء ا م س ا ت س ف ن ؛ ت ل ا ق ا ه ن ع ه ل ل ا ي ص ر ر ة ش ئ ا ع ن ع
ل س ن ت ع ت ن ا ا ه ر م ا ي ر ك ب ا ب ا م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص ه ل ل ا ل و س ر ر م ا ف ، ة ج ش ل ا ب
م ل س م ه ا و ر . ل ه ت و

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Асмо бинти Умайс Муҳаммад ибн Абу Бакрни бир дарахт тагида туғиб,
нифосли бўлиб қолди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Абу
Бакрга унга ғул қилиб, эҳром боғлашга амр қилишини буюрдилар».

Муслим ривоят қилган.

4. Арафотда туриш учун ғул қилиш.

Бу ҳам Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламдан собит бўлган
суннатдир.

ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص ه ل ل ا ل و س ر ر ن ا ؛ د ع س ن ب ه ك ا ف ل ا ث ي د ح ن م و د ن س م ي ف ر ا ز ب ل ا ي و ر
ة ف ر ع م و ي و ر ح ن ل ل ا م و ي و ر ط ف ل ل م و ي ل س ن ت ع ي ن ا ك م ل س و

Баззор ўз «Муснад»ида ал-Фокиҳ ибн Саъд ҳадисида ривоят қилади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Фитр куни, Қурбонлик куни ва
Арафа куни ғул қилар эдилар».

Қуйида «Мухтасар»да зикр қилинмаган, лекин суннат ҳисобланган
ғулларни санаб ўтамыз.

5. Истиҳоза (одатдан ташқари қон) кўрган аёл учун.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам Умму Ҳабиба ва Зайнаб бинти
Жаҳш оналаримизни шундай ҳолатларда ғул қилишга буюрганлар.

ى ل ص ه ل ل ا ل و س ر ر ت ل ا س ف ، ن ي ن س ع ب س ت ص ي ح ت س ا ة ب ي ح م ا ن ا ؛ ة ش ئ ا ع ن ع
ل س ن ت ع ت ن ا ك ف . « ق ر ع ا د ه » : ل ا ق ف ل س ن ت ع ت ن ا ا ه ر م ا ف ، ك ل ذ ن ع م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا

يُراخُّ بِلْهَ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Умму Ҳабиба етти йил истиҳоза кўрди. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан бу ҳақда сўраганида, уни ғусл қилишга буюриб:

«Бу томир касаллигидир», дедилар. У ҳар намозга ғусл қилар эди».

Бухорий ривоят қилган.

Бу ҳукм ҳайздаги одат кунларини унутиб қўйган аёл учундир. Агар одат кунлари маълум бўлса, ундан бошқа кунларда ҳар намозга янги таҳорат қилиб ўқийверади.

6. Ҳушидан кетган одам ўзига келганда ғусл қилади.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай қилганлар. Уламолар бунга жинниликдан тузалган ва мастликдан ҳушёр бўлган одамларни ҳам қўшадилар.

لَا قَفَّ مَلَسُوهُ يَلْعَلْ يَلْصُقُ بِلْهَ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ قَتُّوْا: تَلَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ
«بَصَّخْمُ لَيْفَ اَمَّ يَلْ اَوْعَضُ» لَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ
لَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ
لَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ
لَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ
لَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ
لَقَّ اَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ اَلْاَوْرَهَ اَلْصَّالِكِلْ اِيْضَرَّ اَشْيَاءَ نَعَّ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам оғирлашиб қолдилар ва:

«Одамлар намоз ўқишдими?» дедилар.

«Йўқ, улар сизни кутишяпти», дедик.

«Менга тоғорада сув келтириб қўйинглар», дедилар.

Шундай қилдик. У зот ғусл қилдилар ва туришга ҳаракат қилган эдилар, ҳушларидан кетиб қолдилар. Сўнгра ўзларига келдилар ва:

«Одамлар намоз ўқишдими?» дедилар.

«Йўқ, улар сизни кутишяпти, эй Аллоҳнинг Расули», дедик.

«Менга тоғорада сув келтириб қўйинглар», дедилар. Кейин ўтириб ғусл қилдилар ва туришга ҳаракат қилган эдилар, яна ҳушларидан кетиб қолдилар. Сўнгра ўзларига келиб:

«Одамлар намоз ўқишдими?» дедилар.

«Йўқ, улар сизни кутишяпти, эй Аллоҳнинг Расули», дедик.

«Менга тоғорада сув келтириб қўйинглар», дедилар. Кейин ўтириб ғусл қилдилар...»

Бухорий ривоят қилган.

7. Кўпчилик тўпланиб қилинадиган ибодатларда нохуш ҳидлар тарқалиб кетишининг олдини олиш ниятида ғусл қилиш тавсия этилади.

Бундай ишларга Муздалифада тунаш, шайтонга тош отиш, зиёрат ва видо тавофлари, қуёш ва ой тутилгандаги намозлар ва истисқо намозлари киради.

مَوِيْلَسُغْلَا يَرْتَأِي سَابَعَنْبَاي: اُولَاقَفِ اُوْءَاَجِرْ اَرْغَلْ لِهْ اَمْ اَسَانْ اَنْ اَ: مَرْكِعْ نَعِ
سَيْلَفْ لَسْتَعْيَمْلَنْ مَوِيْلَسْتَعْمَلْ رِيْحٌ وُرْطُ اَهْ كَلَو، اَلْ: لَاقِ؟ اَبْجَاوْ عُمُجْ اَلْ
نُوسَبَلَي نَيْدُوْءَجْمُ سَانْلَا نَاكْ، لَسُغْلَا اَدَبْ فَيَكْمُ كُرْبُخُ اَسْو، بِيْجَاوْبِ هَيْلَعِ
وُهْ اَمْنِ اِفْقُ سَلَا بَرَاقْمُ اَقْيَضُ مُمْهَجْ سَمَنْ اَكُو، مِهْرُوْءُ طَيْلَعِ نُوْلَمْعَيُو، فَوُصْلَا
يَفُ سَانْلَا قَرْعُو رَاخْمُوِي يَفِ مَلَسُو هَيْلَعِ هَلَلَا يَلَصْ هَلَلَا لُوْسَرْجَرْخَفِ، شَيْرَعِ
لُوْسَرْجَرْخَفِ اَمْلَفِ، اَضْعَبْ مُمْهَضْ بَكَلْ ذَبْ اِيْذَا، حَايْرُ مُمْهَنْ مَتْرَاثِ اِيْتَحِ، فَوُصْلَا لَكَلْ
مَوِيْلَا اَدَهْ نَاكْ اِيْذَا، سَانْلَا اَهْيَا: لَاقِ، حَيْرَلَا كَلْتِ مَلَسُو هَيْلَعِ هَلَلَا يَلَصْ هَلَلَا
مُتْ: سَابَعَنْبَا لَاقِ. «هَبْ يَطُو هَنْدُوْنَمْ دِيْحِي اَمْلَضْفَا مُمْكُ دَحْ اَسْمَيْلُو، اُولَسْتَعْمَلْ
اَضْعَبْ بَهْدُو، مُمْهَجْ سَمْعُ سُوُو، لَمْعَلَا اُوْفُكُو، فَوُصْلَا رِيْغِ اُوْسَبَلَو رِيْحَلْ اَبْ هَلَلَا اَجْ
دُوَادُ وُبَا هَاوْرِيْ قَرْعَلَا نَمْ اَضْعَبْ مُمْهَضْ بَكَلْ اِيْذُوِيْ نَاكْ اِيْذَلَا

Икримадан ривоят қилинади:

«Аҳли Ироқдан бир тўп кишилар келиб:

«Эй Ибн Аббос! Сен жума куни ғусл қилиш вожиб деб биласанми?» дейишди. У деди:

«Йўқ. Лекин у ғусл қилувчи учун покроқ ва яхшироқдир. Ким ғусл қилмаса, унинг учун вожиб эмас. Сизга ғуслнинг бошланиши қандай бўлганини айтиб бераман. Одамлар қийинчиликда бўлиб, жун кийим кийишар ва орқаларида юк кўтариб ишлашарди. Масжидлари тор ва шифти паст, сўриток каби эди. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам иссиқ кунда

чиқдилар ва одамларнинг ўша жунда терлаб, ҳид анқигани учун бир-бирларига озор берганини кўрдилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўша ҳидни сезиб:

«Эй одамлар! Агар шу кун бўлса, ғусл қилинглار ва ҳар бирингиз ўзининг энг афзал мойи ва хушбўйидан суртсин», дедилар».

Ибн Аббос:

«Кейин Аллоҳ яхшилиқни келтирди ва одамлар жундан бошқа нарсани кийдилар. Ишдан озод бўлдилар ва масжидлари кенгайтирилиб, бир-бирларига озор беришларига сабаб бўлган тер ҳиди ҳам кетди», деди».

Абу Довуд ривоят қилган.

«Кифоя» китобидан